

skud, saa fortjener Virksomheden i høj Grad Opmærksomhed og Støtte. Derfor er det mit Haab, at Gartner Hardy Hansen trygt maa kunne indsende et Andragende ad tjenstlig Vej, og at det vil blive elskværdigt overvejet, som jeg før har bemærket.

Dernæst fremsatte jeg den Anskuelse, at det vilde være formaalstjenligt, om man indrettede et Kursus i rationel Frugttrædyrkning først for en Repræsentant for hvert Amt og senere ved rationel Fordeling for en Repræsentant for hvert Sogn, efterhaanden som det nu kunde lade sig gøre. Herpaa svarer den højtærede Minister, at man jo ikke vidste, om Gartneren derude var villig. Jeg har derfor spurgt ham og faaet den Meddelelse, at han ikke alene er villig, men at han mener, man vil kunne have saadanne Kursus paa 3 Steder: hos Hans Gram, Svendborg, Otto Nielsen, Guldborg, og Hardy Hansen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sjælland, og at han tillægger saadanne Kursus paa de rette Steder den allerstørste Betydning.

Jeg opfattede den højtærede Landbrugsministers Ord saaledes, at han slet ikke afviste Tanken om den Art Kursus, men mente, at en Betingelse for at tage Spørgsmaalet under alvorlig Overvejelse var, at man vidste, om de, der havde Evnen til at give saadanne Kursus, var villige dertil. Det har jeg nu oplyst, og derfor haaber jeg, at et eventuelt Andragende om Midler til saadanne Kursus kan faa Støtte fra det højtærede Ministeriums forskellige Ministerier, for saa vidt Sagen skulde sortere under mere end een Minister.

Jeg kan jo ikke nægte, at jeg tillægger denne Sag ganske overordentlig stor Betydning i Øjeblikket, og jeg er vis paa, at der er vide Kredse i Landet, som interesserer sig i allerhøjeste Grad for dette Spørgsmaal. Desværre kan jeg ikke tage det ærede Medlem Hr. Pinstrup med i denne interesserede Kreds, han er jo blind og døv for hvert eneste Ord, der siges og skrives fra andre end fra hans egen Kreds. Men det er mig en stor Glæde, at der er andre Landbrugere, der ser helt anderledes paa Sagen. Jeg har jo haft den Glæde, at de Taler, jeg har holdt her om Havebrug, er blevet aftrykt in extenso baade i „Husmanden“ og i „Husmandshjemmet“, og det forstaaer jeg ogsaa godt, for den danske Husmand, som har en lille Jordlod, forstaaer til fulde, hvad Værdi det vilde have for ham, hvis han virkelig for Alvor lærte at drive rigtig Frugtavl, rigtigt Havebrug sammen med sit rigtigt drevne Hønseri og sin rigtigt drevne Biavl. Det er 3 Er-

hverv, som naturligt hører sammen, og som er i Stand til at give meget betydelige Indtægter.

Det er ikke mig, der siger saadant noget paa mine Erfaringer, men det er mig, der bringer disse Anskuelser fra de sagkyndige, som har udtalt sig saaledes til mig. Og naar det ærede Medlem Hr. Pinstrup overfor mig i sin Tale bl. a. spottede, fordi jeg efter hans Mening vilde have Frugt dyrkning ovre paa Heden, saa vil jeg i den Anledning gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at jeg har faaet Breve om, hvorledes Frugtavl virkelig kan lade sig gennemføre paa Heden; en hel Serie af Fotografier af blomstrende Æbletræer paa Hedejord har man sendt mig. Og i et af disse Breve antyder Brevskriveren, som har en Plantage ovre ved Varde, at man ikke skal lægge for megen Vægt paa, hvad det ærede Medlem Hr. Pinstrup siger i denne Sag, idet Brevskriveren slutter med følgende, som er adresseret til det ærede Medlem: „Men naar Folk lever ovre i København, er dette maaske svært at forstaa.“ Han mener, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup lever for meget her i dette Sodoma og Gomorra til, at han kan forstaa, at der virkelig kan være Frugtavl ovre paa Heden. Ja, det er af sine egne, man som altid skal have det.

Jeg tør dog ogsaa i denne Forbindelse anføre, at Forfatteren til en særdeles interessant Pjece om Landbrugets Forhold i Princippet giver mig fuldstændig Ret i det, som jeg gennem en lang Aarrække har sagt her i dette høje Ting — jeg tænker paa Pjecen: Landbrugets Industrialisering af Hr. R. Kampp. Han skriver om dette Spørgsmaal to Steder nogle korte Bemærkninger, som jeg beder den højtærede Formand tillade mig at oplæse.

Der staar Side 49 angaaende Frugtavl: „Nutidens Frugtavl repræsenterer de fleste Steder her i Landet Agerbruget i sin mest primitive Form, saaledes som dette praktiseres af mange halvilde Folkeslag. Pasningen overlades ganske til Naturen, og hvad Udbyttet angaar, tager man, hvad der kommer, somme Tider Overflod og til andre Tider intet.“ Det er hans Dom om den sædvanlige Frugtavl, medens han saa igen behandler det Spørgsmaal, hvorledes Frugtavlens skal gøres virkelig rentabel.

Og hvad Havebruget i al Almindelighed angaar, siger han Side 56, hvad jeg saa mange Gange her i dette høje Ting har sagt: „Havebruget repræsenterer den mest intensive Dyrkning af Jorden, og i Verdens tættest befolkede Egne, saaledes visse Dele